

FLORA EN FAUNA QUICKSCAN

Ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling – Ganzenpanweg 2 te Dalfsen

Dalfsen, 2 november 2020
Projectnummer 52.01.20

Colofon

Titel	Quicksan flora en fauna Ganzenpanweg 2 Dalfsen
Uitvoering	
Veldinventarisatie	
Gecontroleerd	
Opdrachtgever	Zorgboerderij de Damhoeve
	Ganzenpanweg 2 7722 MG Dalfsen
Projectnummer	52.01.20
Datum	2 november 2020
Vrijgegeven door	
Status	1 ^e concept

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Labeltien accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Labeltien uitgevoerde onderzoek neemt.

Bosrandweg 1a
7722 KB Dalfsen
Tel: 06 - 555 72 233
mail: info@labeltien.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding en doelstelling	4
1.1.1 Uitgangspunten	4
1.2. Methodiek	4
1.2.1. Wat is een quickscan	4
1.2.2. Uitvoer onderzoek	5
2. Wetgeving	6
3. Gebiedsomschrijving	7
3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving	7
3.2. Projectvoornemen	8
3.3. Foto impressie planlocatie	8
4. Gebiedsbescherming	10
4.1. Natura 2000	10
4.2. Natuur Netwerk Nederland (NNN) & Zone Ondernemen met Natuur en Water (Zone ONW)	11
4.3. Weidevogel- en korhoengebied	12
5. Beschermde flora en fauna	13
5.1. Flora	13
5.2. Zoogdieren	13
5.3. Vleermuizen	14
5.4. Vogels	15
5.5. Overige soorten	18
6. Conclusies	19
6.1. Overzicht van de bevindingen	19
6.2. Aanbevelingen	19
7. Kwaliteitsborging- en geldigheid	22
8. Bibliografie	23
Bijlage	24
BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING	24

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan, amovatie van twee schuren en verplaatsen van een kapschuur, uitvoerbaar is. In dit kader dient een quickscan flora en fauna uitgevoerd te worden op de locatie Zorgboerderij De Damhoeve Ganzenpanweg 2 te Dalfsen.

1.1.1 Uitgangspunten

Uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende e-mail van de heer [naam] op 16 oktober 2020. Met als onderwerp 'Flora en Fauna Damhoeve'. Op 20 oktober 2020 is door LabelTIEN een offerte per mail verstuurd. Deze is de volgende dag telefonisch door de heer [naam] geaccordeerd.

1.2. Methodiek

Om optimaal om te gaan met het zorgvuldigheidsprincipe uit de Wet natuurbescherming heeft de eigenaarbesloten om een onderzoek te laten doen, alvorens de werkzaamheden uit te voeren. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving en –beleid.

1.2.1. Wat is een quickscan

De quickscan flora en fauna is een oriënterend onderzoek. Hierin wordt de geplande ontwikkeling getoetst aan de natuurwetgeving. Door middel van een veldbezoek en bureauonderzoek wordt beoordeeld welke natuurwaarden verwacht worden in het plangebied en wordt gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of de plannen mogelijk een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde Natuurmonumenten. Indien beschermde soorten voorkomen, kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn. Eveneens dient te worden onderzocht of er gebruik kan worden gemaakt van gedragscodes en worden mogelijkheden tot ontheffing verkend.

Een quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft, kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek.

1.2.2. Uitvoer onderzoek

Op 23 oktober jongstleden is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijk aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten en de indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Er is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en fotocamera. De weersomstandigheden waren ietwat bewolkt, droog, 12°C.

Tijdens het onderzoek waar dit rapport is voortgekomen is niet alleen gelet op flora en fauna binnen de contouren van het plangebied, maar ook op beschermde flora en fauna in de nabije omgeving. Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten ervoor kunnen komen in het plangebied.

2. Wetgeving

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren (voorheen Flora- en faunawet) (naast de bescherming van gebieden). In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Zie Bijlage 1 voor het Wettelijk kader van de soortbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten. (Overheid, 2015)

3. Gebiedsomschrijving

3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving

Het plangebied ligt in een kampenlandschap. Het kampenlandschap kent een natuur reliëf, met relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat. Op veel plaatsen is sprake van vervlaking van dit reliëf door egalisatie. Het gebied bestaat uit een half open landschap, een afwisseling van open gebied en bos en is voornamelijk in gebruik als gras- en bouwland. Het gebied kent een regelmatig tot onregelmatig blokvormige verkaveling, met verspreid liggende bebouwing langs de wegen. Beplanting is aanwezig in de vorm van kleine bossen, houtwallen/-singels en erfbeplanting.

Het plangebied wordt omgeven door agrarische percelen met enkele verspreid staande boerderijen. Het agrarische gebied heeft een vrij open karakter met relatief weinig opgaand groen zoals bomenrijen en houtwallen. Het perceel wordt omsloten door graslandpercelen.

Het plangebied betreft een deel van het bebouwde perceel. Op het gehele perceel staan een tweetal woonboerderijen, en diverse opstallen zoals een kapschuur en verschillende stallen. Het overgrote deel van het perceel is verhard met klinkers en gestort beton. Een klein deel wordt ingenomen door een siertuin met enkele grotere bomen en hagen. Langs de zuidelijke kavelgrens ligt de Marswetering.

Afbelding 1 & 2. Locatie plangebied (rood & groen) (Pdok, z.d.)

3.2. Projectvoornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden twee schuren geamoveerd (rood) en wordt een kapschuur (groen) verplaatst. Op de locatie van de schuren worden zorgunits geplaatst voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Het vee is de te amoveren stallen, worden overgeplaatst naar de bestaande schuren op eigen perceel. Ten behoeve van de reconstructie verdwijnt plaatselijk begroeiing, te weten de kruidlaag. De werkzaamheden zijn gepland na verkrijgen van de benodigde vergunningen.

3.3. Foto impressie planlocatie

Afbeelding 3. Locatie plangebied 1 & 2 te amoveren schuren, 3 te verplaatsen kapschuur)(Pdok, z.d.)

Te amoveren schuren (1 & 2)

Te verplaatsen kapschuur (3)

4. Gebiedsbescherming

4.1. Natura 2000

De Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze gebieden wordt de flora en fauna in combinatie met hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit in stand te houden of te verbeteren. Om te voorkomen dat de natuur in Europa zijn biodiversiteit verliest zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn opgericht. Deze richtlijnen bestaan uit twee delen, namelijk de soorten- en gebiedsbescherming (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, z.d.)(Rijksoverheid, 2019).

Een project mag pas worden uitgevoerd als:

- De natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast;
- In geval van een negatieve impact een alternatief of milderende maatregelen worden voorzien die de negatieve impact tenietdoen;
- Indien alsnog tot uitvoering wordt besloten om dwingende redenen van groot openbaar belang, alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Er liggen geen Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Dichtbij zijnde gebieden zijn;

- Uiterwaarden Zwarte water en Vecht (gebiedsnummer 64), ongeveer 4,7 kilometer ten noorden van de planlocatie;
- Rijntakken (gebiedsnummer 38), ongeveer 4,8 kilometer ten westen van de planlocatie.

Wijziging beleidsvoering:

Door het veranderen van de beleidsvoering m.b.t. tot het landelijk stikstof probleem wordt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen gebruikt gemaakt van de beslisboom. Voor alle "nieuwe" ontwikkelingen moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan 0,00 is kan een vergunning worden verleend.

(Rijksoverheid, 2019)Als de stikstof uitstoot toeneemt, moet deze berekening worden voorgelegd aan bevoegd gezag (provincie). Deze zal besluiten of er een vergunning voor de voorgenomen werkzaamheden benodigd is.

Effectenbeoordeling

Stem af met de gemeente of een AERIUS-berekening moet worden uitgevoerd, dit hangt af van de afstand van de Natura 2000 gebieden en de impact van de werkzaamheden.

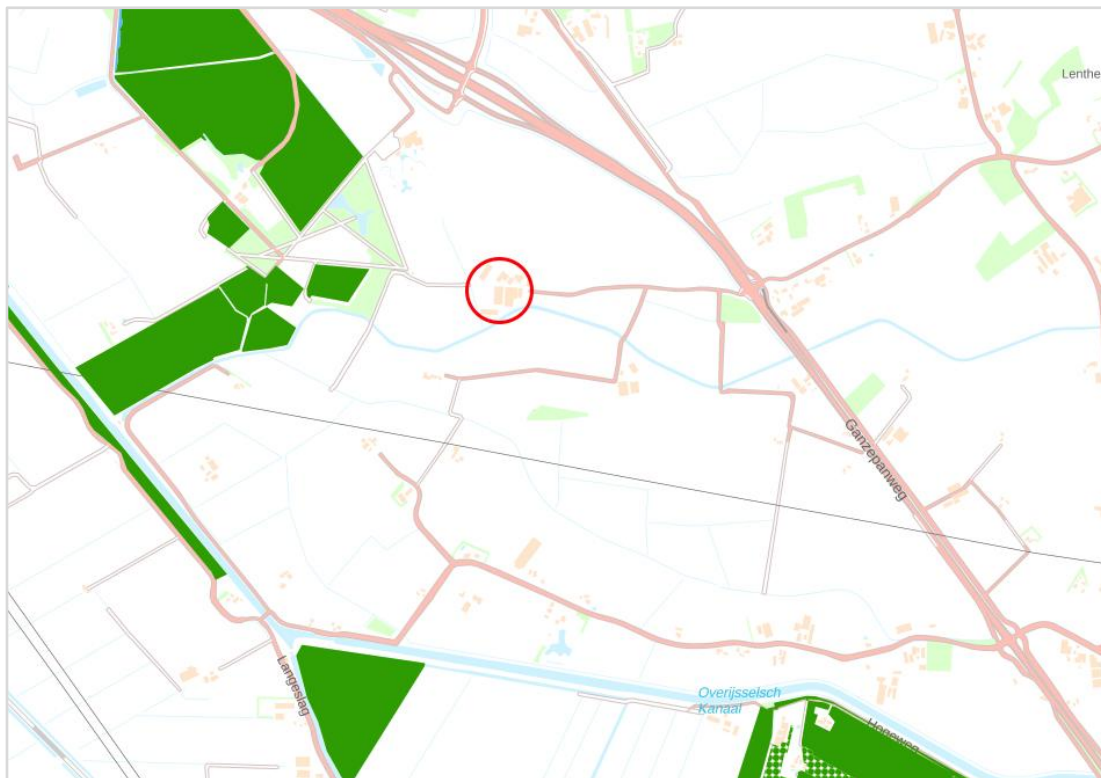
4.2. Natuur Netwerk Nederland (NNN) & Zone Ondernemen met Natuur en Water (Zone ONW)

Het Natuurnetwerk Nederland is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en de omringende agrarische gebieden verbinden. Door de natuurgebieden samen te brengen wordt er voor een groot samenhangend netwerk gezorgd. Grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. De gebieden zijn gevarieerder en er kunnen meerdere planten en dieren leven, daarnaast wordt de verspreiding hierdoor makkelijker (Rijksoverheid, z.d.).

De planlocatie ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De dichtstbijzijnde gebieden betreft het Landgoed Soeslo op ca. 350 meter ten noordwesten van de planlocatie. Grenzend aan het NNN ligt het ONW, de ONW is globaal begrensd. Hier is het beleid gericht op ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen zoals de landbouw, recreatie en natuur gebonden woon- en werklocaties (bijvoorbeeld nieuwe landgoederen)(Provincie Overijssel, z.d.).

Effectenbeoordeling

Met de amovatie en verplaatsing van de bestaande bebouwing worden geen negatieve effecten op NNN en ONW gebieden verwacht.

Afbeelding 4. Locatie plangebied (rood), NNN (Groen), ONW (groen gearceerd) (Nationaal Georigister, 2020)

4.3. Weidevogel- en korhoengebied

Met betrekking tot het weidevogel- en korhoengebied en beschermde landschapselementen geldt dat de planlocatie ligt in de bufferzone van het weidevogel- en korhoengebied. Deze bufferzone ligt in een straal van 5 kilometer om het weidevogelgebied heen. Het weidevogel- en korhoengebied ligt op circa 1,3 kilometer ten westen van de planlocatie. (Nationaal Georegister, z.d.)

Effectenbeoordeling

Met de nieuwe inrichting komt de nieuwe bebouwing niet dicht op het weidevogel- en korhoengebied te liggen. Het omliggende gebied blijft ongeroerd. Negatieve effecten op de zijn niet te verwachten.

Afbeelding 5. Locatie plangebied (rood), Weidevogel- en korhoengebied (oranje), bufferzone (licht groen) (Nationaal Georegister, z.d.)

5. Beschermd flora en fauna

5.1. Flora

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in een voor flora minder geschikte periode, waardoor een deel van de kruidlaag niet herkenbaar meer aanwezig is.

Het terrein bestaat uit een regulier onderhouden perceel waar veelal verharding aanwezig is. Rondom de te amoveren schuur en de te verplaatsen kapschuur bestaat het terrein overwegend uit verharding. In de (breuk)voegen staan ruderales grassen en mossen. De siertuin en omliggende beplanting blijven ongemoeid.

Beschermd houtopstanden

In gemeente Dalfsen is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van kracht. Hierin worden o.a. richtlijnen beschreven m.b.t. het vellen van houtopstanden (Gemeente Dalfsen, zd).

Effectenbeoordeling

Flora

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermd planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermd plantensoorten ontbreken eveneens. In combinatie met de voedselrijke omstandigheden in de omgeving, het compleet verhard terrein en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermd planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermd vaatplanten uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

Beschermd houtopstanden

Er worden geen bomen op de planlocatie gekapt. Hiervoor hoeft geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd.

5.2. Zoogdieren

Onder zoogdieren worden hier bedoeld alle grond- en boomgebonden zoogdieren met uitzondering van vleermuizen.

Steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De steenmarter komt voor in een parklandschap, bosloze gebieden, steengroeven en gebouwen. Deze soort is een echte cultuurvolger en hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en grote steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang, hier zoekt de steenmarter zijn voedsel (Zoogdiervereniging, z.d.).

Kleine marterachtigen

Voor (kleine) marterachtigen wordt het terrein ongeschikt geacht. De meest geschikte habitat voor deze soorten zijn de ruige oeverzones met riet van de watergang. Deze ruigtezones zijn echter beiden ca. 500 m² in omvang, hiermee wordt niet voldaan aan de minimale 1 ha. (=10000 m²) aan geschikt habitat die de kleinste van deze marterachtigen – de wezel – nodig heeft (Zoogdiervereniging, z.d.).

Egel

De egel leeft in bijna alle landschappen zoals tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. Egels zijn nachtactief. Overdag slapen ze in een moeilijk te vinden nest van bladeren, mos of ander materiaal

dat zich vaak onder (braam)struiken of takkenbossen bevindt. Een groot deel van het jaar (november/december tot april/mei) zijn ze in winterslaap, waaruit ze af en toe wakker kunnen worden. Egels zijn altijd alleen op stap en vormen geen vaste paartjes. Ze hebben min of meer een vast 'leefgebied' (Zoogdierverseniging, z.d.).

Veelvoorkomende soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten zoals (bruine) rat, huismuis, huisspitsmuis, haas en ree komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

Steenmarter

De te amoveren en te verplaatsen bebouwing zijn in potentie geschikt als verblijfplaats voor steenmarter. Echter zijn tijdens het veldonderzoek geen sporen aangetroffen die wijzen op gebruik van de locatie van deze soort. Ook loopt er pluimvee los op het terrein, bij aanwezigheid van steenmarter waren deze zeer waarschijnlijk weggevangen. Aanwezigheid van steenmarter op de planlocatie wordt niet verwacht.

Egel

De planlocatie met haar te amoveren schuren en kapschuur biedt een ongeschikt habitat voor deze soort. Daarnaast zijn er veel plekken die kunnen dienen als nest- en (winter)verblijfplaats voor de egel elders op het terrein. Deze blijven bij de ruimtelijke ontwikkeling ongemoeid. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Algemene soorten

Op de projectlocatie worden voornamelijk, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle planten en dieren geldt.

Aantasting van vaste verblijfplaatsen van zwaardere beschermde soorten is niet aan de orde, daar het plangebied niet beschikt over een geschikt leefgebied en doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Significante verslechtering van (potentieel) leefgebied is geen sprake. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet aan de orde.

5.3. Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het plangebied voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende vleermuisprotocol (2017) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse (Zoogdierverseniging, z.d.) (Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, 2011)

Verblijfplaatsen

De voorgenomen ingreep heeft betrekking op voor vleermuizen geschikte bebouwing. Soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuizen en laatvlieger kunnen in bebouwing voorkomen.

Schuur 1

De muren van schuur 1 bestaan uit een halfsteensmuur met aan een binnenzijde een 'gladde' betonnen muur. Invliegopeningen in de halfsteensmuur waren niet aanwezig. De bovenzijde van de muren bestaan uit ongeïsoleerde damwandplaten. Op het dak liggen asbestvrije golfplaten.

Schuur 2

Schuur 2 is een houten schuur, op het dak liggen asbest golfplaten. De schuur betreft een open constructie, er is geen isolatie aanwezig.

Kapschuur

De kapschuur is opgebouwd uit geïsoleerde damwandplaten en een asbestvrije golfplaten dak. De kapschuur betreft een geheel open constructie.

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens- en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied vormt geen schakel als vlieg- en mitigatieroute.

Licht

Met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Werk met vleermuisvriendelijke verlichting en maak de verlichting dynamisch. Te allen tijde moet de verlichting naar beneden gericht zijn om verstoring door middel van strooilicht te voorkomen.

Effectenbeoordeling

De omstandigheden maken het dat in zowel beide schuren als de kapschuur een onstabiel microklimaat aanwezig is. Door de aanwezigheid van een onstabiel microklimaat dat wordt veroorzaakt door, verschillende temperaturen binnen één object (gradiënten), snelheid van opwarmen of afkoelen (bufferwaarde), vochtigheid, tocht, het ontbreken aan een vorstvrije ruimte en de grote toegankelijkheid voor predatoren de bebouwing niet geschikt is als verblijfplaats. (Netwerk Groene Bureaus, 2017)

5.4. Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaats

Huismus

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, dat binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. De omgeving van het pand biedt een geschikt habitat voor deze soort. (BIJ12, 2017)

Huismus op het dak van schuur 1

Tijdens het veldonderzoek zijn enkele exemplaren gezien in of nabij de te amoveren schuren. Er zijn echter geen huismussen gezien die een nestplaats indiceren in deze schuren, de enige locatie (overgang tussen muur en dak) waar de huismus zich kan vestigen in deze schuren, is direct ook een loopbrug voor o.a. ratten . Door de aanwezigheid van vee in deze stallen, is een constant voedselaanbod voor de huismus aanwezig. De geziene huismussen in de schuren waren dan ook aan het foerageren.

De aangetroffen exemplaren hebben vermoedelijk nesten in één van de andere stallen en/of gebouwen buiten het plangebied maar wel op het perceel. De 2 schuren maken onderdeel uit van het leefgebied van de huismus binnen het plangebied. Voldoende groen voor dekking of open zand voor stofbaden zijn aanwezig. De directe omgeving van de te amoveren schuren blijft, ook na de ruimtelijke ontwikkeling, geschikt als leefgebied voor de huismus. Indien onder voorwaarden wordt gewerkt, is nader onderzoek niet benodigd.

Boerenwaluw

De boerenwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel op andere beschutte plaatsen. Ook komt de boerenwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen insecten verzamelen. De boerenwaluw is een luchtacrobaat en heeft voorkeur voor boerenschuren en loodsen waar ze in en uit kunnen vliegen (Vogelbescherming, z.d.).

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen nesten/nestopbouw van de boerenwaluw waargenomen aan de te amoveren en te verplaatsen (kap)schuren. Buiten het plangebied zijn meerdere nesten aangetroffen. Deze blijven tijdens de ruimtelijke ontwikkeling ongemoeid.

Steenuil

De steenuil leeft gebruikelijk op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voedsel, geschikte nestplek en in voldoende veiligheid. Dit uit zich o.a. in een gevarieerd aanbod van prooien, voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, voldoende zit- en uitkijkposten open en erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee (BIJ12, 2017).

Braakballen en krijtstrepen in de kapschuur

Nestkast steenuil

In de kapschuur zijn braakballen en krijtstrepen van steenuil aangetroffen. In een boom, buiten de planlocatie is een nestkast van steenuil aanwezig. Door aanwezigheid van braakballen kan worden aangenomen dat de nestkast in gebruik is door steenuil.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn er geen horsten, roekenkolonie of geschikte (oude) kraaiennesten aangetroffen in het plangebied en nabije omgeving.

Vogels met jaarrond beschermde leefgebied

Spreeuw

Spreeuwen nestelen in natuurlijke holtes in bomen, in nestkasten maar ook in gebouwen. Spreeuwen zijn opportunisten en komen op veel plaatsen zoals dorpen, steden en nabij vee. Het zijn echte graslandvogels, grasvelden en akkers voorzien spreeuwen van insecten en hun larven. Spreeuwen hebben een bredere niche als huismussen, veelal zijn locaties waar huismussen voorkomen geschikt om te dienen als nestplaats voor spreeuwen (Vogelbescherming, z.d.). Tijdens de inventarisatie zijn huismussen gehoord en gezien. Nestplaatsen van de spreeuw zijn niet zichtbaar waargenomen.

Overige broedvogels

Oeverzwaluw

Door opschoning en werkzaamheden aan de nabijgelegen Marswetering zijn enorme hopen zand achter de schuren liggen om de groepen van de stallen te vullen. Tijdens het onderzoek is gebruik van deze zandhopen door oeverzwaluw niet waargenomen. Echter moet er voorkomen worden dat tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden deze soort een nestplaats gaan ontstaan. Een set van maatregelen is opgenomen in de aanbevelingen.

Veel voorkomende soorten

De omgeving van het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Het plangebied biedt mogelijkheden voor nestlocaties. Tijdens de inventarisatie zijn geen nesten, nestactiviteiten en/of nestrestanten aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Huismus en boerenwaluw

Indien men onder voorwaarden werkt, is nader onderzoek niet benodigd.

Steenuil

Tijdens de werkzaamheden, het verplaatsen van de kapschuur worden geen negatieve effecten verwacht op de nestplaats van de steenuil. Echter maakt een roestplaats, zoals deze aanwezig is in de kapschuur wel een onderdeel uit van het functioneel leefgebied van deze soort. Om negatieve effecten te voorkomen moet zorgvuldig worden gewerkt, voer hiervoor nader onderzoek uit.

Jaarrond beschermde leefgebied

Spreeuw

Spreeuwen zijn op deze lijst geplaatst vanwege bijvoorbeeld de slechte staat van instandhouding waarin ze verkeren. Het zijn ook soorten die specifieke eisen stellen aan hun nestplaats en bijbehorend functioneel leefgebied, waardoor binnen de reikwijdte van de soort slechts beperkte alternatieve nestgelegenheden aanwezig zijn. Indien men onder voorwaarden werkt, is nader onderzoek niet benodigd.

Veel voorkomende soorten

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren is niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen* moeten plaatsvinden.

*In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

5.5. Overige soorten

Het ontbreekt aan een geschikt leefgebied voor zwaardere beschermde soorten (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) en dergelijke soorten komen dan ook met zekerheid niet voor op de planlocatie.

Algemeen soorten komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Herkomst is terug te voeren op de nabijgelegen Marswetering. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied en doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Een ontheffing of nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

6. Conclusies

6.1. Overzicht van de bevindingen

<u>Gebiedsbescherming</u>	<u>Aanwezigheid</u>	<u>Effecten</u>	<u>Aanbeveling</u>
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	habitat/soorten	mogelijk	AERIUS-berekening afstemming bevoegd gezag
Overige onderdelen NNN & ONW	niet	geen	geen

<u>Soortgroepen</u>	<u>Aanwezigheid</u>	<u>Effecten</u>	<u>Aanbevelingen</u>
Flora – beschermde soorten	niet	geen	geen
Zoogdieren – gebouwwonend	niet	geen	geen
Zoogdieren – grond-/boombewonend	mogelijk	geen	geen
Zoogdieren – vrijgestelde soorten	aanwezig	mogelijk	zorgplicht
Vleermuizen – verblijfplaatsen	niet	geen	geen, mits.. ¹
Vleermuizen – vlieg/foerageerroute	mogelijk	geen	geen
Vogels – jaarrond beschermde nesten	niet	mogelijk	geen, mits.. ²
Vogels – algemene broedvogels	mogelijk	beperkt	zorgplicht
Amfibieën/vissen – vrijgestelde soorten	niet	geen	geen
Amfibieën/vissen – beschermde soorten	niet	geen	geen
Reptielen/ongewervelden – vrijgest. soort	niet	geen	geen
Reptielen/ongewervelden – besch. soort	niet	geen	geen

¹= mits beperkt met licht- en trillingsbelasting wordt omgegaan

²= mits gewerkt wordt onder voorwaarden. Wijkt men af van deze voorwaarden, dient alsnog nader onderzoek plaats te vinden.

6.2. Aanbevelingen

Gebiedsbescherming

- Wijziging beleidsvoering: (afstemming gemeente)
Voer een AERIUS-berekening uit om aan te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op N2000 gebied plaatsvinden. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan 0,00 of minder is kan een vergunning worden verleend.
- De ingrepen behorend tot het project leiden niet tot effecten op beschermde natuurgebieden, zoals aantasting van kernkwaliteiten of doelstellingen van het NNN en ONW

Fauna

Huismus en spreeuw

- Amovatie van de stallen dient gelieve tussen september en februari plaats te vinden.
- Er dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode, globaal van maart tot en met augustus. Wanneer sprake is van late legsels kan het broedseizoen nog tot in september door lopen;
- Voorafgaand aan de amovatie dient de stallen gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van huismus en spreeuw;
- Voorafgaand aan de amovatie dient het vee en voer op de nieuwe locatie te staan, enkele meters vanaf de huidige stallen. Deze nieuwe locatie dient vrij toegankelijk te zijn voor de huismus;
- De huismus dient gebruik te maken van deze nieuwe locatie, alvorens de oude stallen gesloopt kunnen worden;
- Er mogen geen wijzigingen plaatsvinden in het habitat voor de huismus en spreeuw. De reeds aanwezige water en zanderige plekken dienen behouden te blijven. Daarnaast moet de aanwezige beplanting rondom de woning intact blijven.

BIJ AFWIJKING WERKZAAMHEDEN OF BOVENGENOEMDE MAATREGELEN

- Huismus. Mits men afwijkt van bovengenoemde maatregelen en/of werkzaamheden, dient men nader onderzoek uit te voeren. Voer twee gerichte veldbezoeken uit in de periode van 1 april tot en met 15 mei met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, waarna tijdens het onderzoek duidelijk moet worden op de aan- of afwezigheid van de huismus in de desbetreffende schuren en het in kaart brengen van het functioneel leefgebied (BIJ12, 2017);
- Spreeuw. Voor deze soort moet een omgevingsscan wordt uitgevoerd. Deze omgevingsscan moet duidelijkheid geven over de feitelijke ecologische omstandigheden van de betreffende vogelsoorten ter plaatse. Als uit de omgevingsscan blijkt dat er geen zwaarwegende feiten en/of ecologische omstandigheden voor de betreffende soort op die locatie aan de orde zijn, hebben deze nesten alleen bescherming in de periode van balts/nestbouw, broedperiode en verzorging vlieg vlugge jongen. Als er wel zwaarwegende feiten en/of ecologische omstandigheden zijn moet hiervoor een ontheffing worden aangevraagd bij de provincie. Onderzoek vindt plaats in de periode april t/m juni.

Steenuil

- Het nader onderzoek zal de aan- of afwezigheid van nesten, rustplaatsen en exemplaren van de steenuil aantonen. De afwezigheid kan worden aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 1 februari tot en met 30 april waarbij minimaal 1 maand tussen het eerste en het laatste bezoek geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Tijdens het nader onderzoek wordt het functioneel leefgebied van de steenuil in kaart gebracht (BIJ12, 2019);

Oeverwaluw

- Bij graafwerkzaamheden en/of tijdelijke opslag van grond kan voorkomen worden dat soorten als de oeverwaluw gaan nestelen in de taluds door deze niet steiler te maken dan 1:3;
  - Mochten ondanks deze voorzorgsmaatregelen onverhoopt toch beschermde dieren zich in het gebied vestigen, dienen de werkzaamheden worden stilgelegd na gelang de nesten vrijwillig zijn verlaten.

- Effecten op beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen;
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels in de omgeving van het plangebied te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield worden. Verstoring is alleen toegestaan wanneer deze geen invloed heeft op de overleving van ouders en jongen. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart-half juli, maar eerdere en latere broedgevallen komen voor;

Zorgplicht

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermde of niet beschermde) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;

Overige

- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een inzake deskundige. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan;
- Goedgekeurde gedragscode, ruimtelijke ontwikkeling van de vereniging Stadswerk kan worden toegepast tijdens de werkzaamheden. Hierin wordt beschreven hoe om te gaan met o.a. de algemene zorgplicht. Wel moet er een kanttekening worden geplaatst, als basis van de gedragscode ligt de Flora- en faunawet. De gedragscode is nog niet aangepast op de (per 1 januari 2017) geldende wet- en regelgeving, Wet natuurbescherming.

7. Kwaliteitsborging- en geldigheid

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. LabelTIEN hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soorten- standaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

8. Bibliografie

- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Huismus*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>
- BIJ12. (2019, 12 4). *Kennisdocument steenuil*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- Gemeente Dalftsen. (zd). Opgeroepen op Oktober 28, 2020, van https://www.dalftsen.nl/home/alle-onderwerpen_258/product/kapvergunning-omgevingsvergunning_1060.html#
- Helversen, D. &. (2011). *Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Tirion Natuur.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). *Natura 2000 gebieden*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- Nationaal Georigister. (2020, oktober 28). Opgehaald van NGR: https://services.geodataoverijssel.nl/viewer/layer/B46_natuur_en_landschap/B46_Natuurnetwerk_Nederland
- Netwerk Groene Bureaus. (2017). *Vleermuisprotocol 2017*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Overheid. (2015, December 16). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op oktober 2020, 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>
- Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.pdok.nl/viewer/>
- Provincie Overijssel. (z.d.). *Natuurnetwerk Nederland*. Opgeroepen op Oktober 28, 2020, van https://services.geodataoverijssel.nl/viewer/layer/B46_natuur_en_landschap/B46_Natuurnetwerk_Nederland
- Rijksoverheid. (sd). Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=2ahUKEwjzOHjzrmAhVSilwKH51OCIIQFjADegQIBRAC&url=https%3A%2F%2Fwww.rijksoverheid.nl%2Fbinaries%2Frijksoverheid%2Fdocumenten%2Fpublicaties%2F2019%2F10%2F12%2Fbeslisboom-toestemmingverleni>
- Rijksoverheid. (2019, Oktober 12). *Beslisboom: Toestemmingsverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten*. Opgeroepen op 18 April 2020, van publicaties/2019/10/12/beslisboom-toestemmingverlening-stikstofdepositie-bij-nieuwe-activiteiten
- Rijksoverheid. (z.d.). *Natuur Netwerk Nederland*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit>
- Vogelbescherming. (z.d.). *Spreeuw*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/spreeuw>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Bunzing*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Egel*. Opgeroepen op Oktober 28, 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/egel>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Steenmarter*. Opgeroepen op oktober 28, 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Bijlage

BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van het onderdeel soortbescherming gegeven, wat relevant is voor onderliggende toetsing. (Overheid, 2015)

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1) en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:
- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten in genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als er geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt

niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de overige Europees beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod op het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod op het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2- 4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend op de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hieronder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af van of men kan voldoen aan de voorwaarden. Deze voorwaarden verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent - ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht - wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor Vogelrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en/of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor Habitatrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere soorten gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten, aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek bijgevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning.

Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd. (Overheid, 2015)